

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1104050 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 11 Kasım 2022	Esas No: 2/4718

10 Kasım 2022

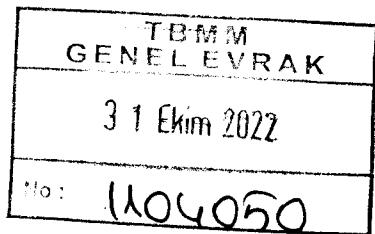
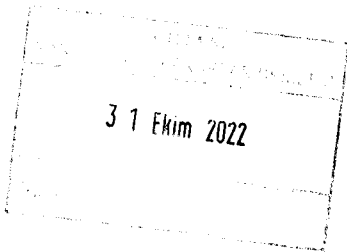
TBMM	
GENEL BAKAN	
10 Kasım 2022	
No:	1110951

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TACİKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 20 Nisan 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

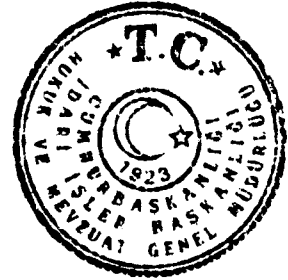
MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

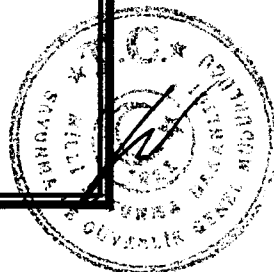
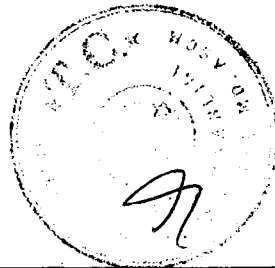
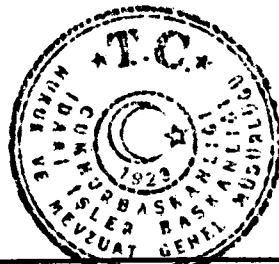
GENEL GEREKÇE

20 Nisan 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması" ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askerî ve savunma iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askerî eğitim ve öğretim; tatbikat/eğitimsel veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması; savunma sanayi; askerî iş birliği ve temas ziyaretleri; askerî istihbarat değişimi; lojistik iş birliği; askerî tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; barışı koruma, insani yardım, deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar; haritacılık ve hidrografi; mesleki gelişim amaçlı personel değişimi; askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı; mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi; doğal afet yardım harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TACİKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TACİKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraf" veya "Taraflar" olarak anılacaklardır);

Birleşmiş Milletler Sözleşmesi amaç ve ilkelerine yönelik taahhütlerini teyit ederek,

Her iki Tarafın egemenlik ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askeri alanlarda işbirliğinin, Tarafların ortak çıkarlarına ve ekonomik verimliliğine katkı yapacağını vurgulayarak,

Ulusal kanunlar, uluslararası hukuk ve anlaşmalar temelinde Taraflar arasında mevcut dostane ilişkileri geliştirme ihtiyacını ifade ederek,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı, MADDE IV'te belirtilen alanlarda Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve işbirliğini geliştirmektir.

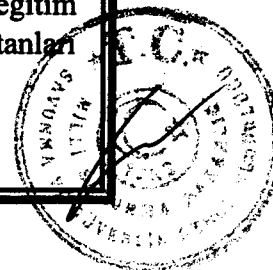
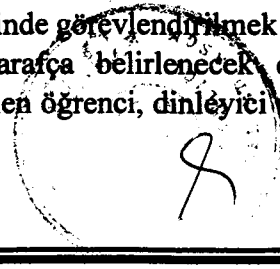
MADDE II KAPSAM

Bu Anlaşma, MADDE IV'te belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesine uygulanır.

MADDE III TANIMLAR

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. "Gönderen Taraf" bu Anlaşmanın uygulanması için Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. "Kabul Eden Taraf" bu Anlaşmanın uygulanması için Gönderen Tarafın personelini, malzemesini ve teçhizatını kendi topraklarında kabul eden Tarafı ifade eder.
3. "Askeri ve Sivil Personel" bu Anlaşmanın uygulanması için bir Taraftan diğer Tarafa gönderilen Tarafların silahlı kuvvetlerine mensup askeri veya sivil kişileri ifade eder.
4. "Askeri Öğrenci" Gönderen Tarafın Silahlı Kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Kabul Eden Tarafın askeri okullarında veya Kabul Eden Tarafa belirlenecek diğer eğitim kurumlarında eğitim almak için Gönderen Tarafa gönderilen öğrenci, dinleyici ve asistanları ifade eder.

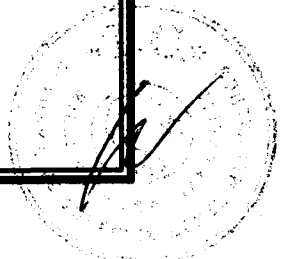
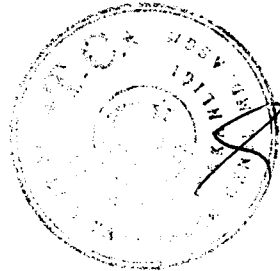
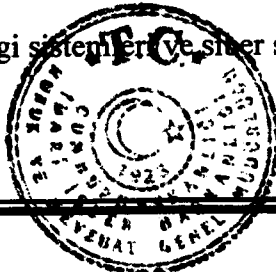

5. **“Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri”** Askeri ve Sivil Personelin kendi ulusal mevzuatları uyarınca bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarını ifade eder.
6. **“Kıdemli Personel”** bu Anlaşma kapsamında gönderilen askeri/sivil grubun faaliyetlerini denetlemeye yetkili olan ve Gönderen Tarafın ulusal mevzuatı uyarınca atanmış, Askeri ve Sivil Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
7. **“Hibe”** bir malzeme veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz devrini ifade eder.
8. **“Hizmet”** bu Anlaşma uyarınca Taraflarca yürütülen müşterek faaliyetler süresince ve Taraflar arasındaki mutabakat çerçevesinde, eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde bulundurmak kaydıyla kara, deniz ve hava araçları, teçhizat, silah, bina ve arazinin geçici kullanımını ifade eder.
9. **“Lojistik Destek”** ikmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsis, kiralınması, teknolojik transferi ve lisans verilmesini içerir.
10. **“Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme”** Tarafların kendi mevzuatlarına uygun olarak ulusal güvenlik için koruma gerektiren resmi bilgi ve malzemedir. Bu nedenle, Tarafların ulusal mevzuatının tatbiki ile düzenlenir. Bu bilgi, sözel, görsel, manyetik veya basılı biçimde olabilir veya Fikri Mülkiyet Haklarına tabi bilgiler dâhil teknolojik veya cihaz şeklinde bilgi olabilir.

MADDE IV ASKERİ İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasındaki işbirliği aşağıdaki alanları içerir:

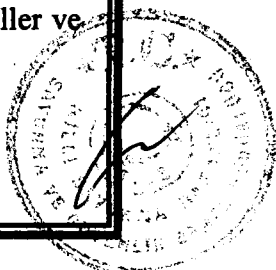
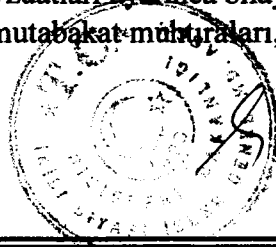
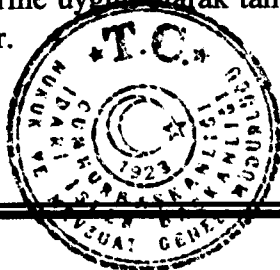
1. Askeri eğitim ve öğretim;
 - a. Askeri okullar, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafça belirlenen diğer eğitim kurumlarındaki eğitim, öğretim ve kurslar,
 - b. Birliklerde, karargahlarda ve kurumlarda görev başı eğitimi,
 - c. Eğitim ve öğretim kurumları arasında Askeri ve Sivil Personel, Askeri Öğrenci veya eğitim personelinin karşılıklı/tek taraflı mübadelesi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesi için karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi mübadelesi.
2. Tatbikatlara/eğitimlere veya müşterek tatbikatlara katılım,
3. Savunma sanayi,
4. Silahlı Kuvvetler arasında askeri işbirliği ve temas ziyaretleri,
5. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askeri birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
6. Askeri istihbarat mübadelesi,
7. Lojistik işbirliği, hibe ve lojistik sistemler,
8. Askeri tıp ve askeri sağlık hizmetleri,
9. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve diğer savunma,

10. Barışı koruma, insani yardım ve deniz haydutluğu ile mücadele harekâtları gibi savaş harici harekâtlar,
11. Askeri hukuk sistemlerine ilişkin bilgi mübadelesi,
12. Haritacılık ve hidrografi,
13. Mesleki gelişim için personel mübadelesi,
14. Askeri ve Sivil Personel, danışman ve birlik mübadelesi,
15. Askeri bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe mübadelesi,
16. Sosyal, spor ve kültürel faaliyetler,
17. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılara karşı savunma konusunda eğitim ve bilgi ve tecrübe mübadelesi,
18. Doğal Afet Kurtarma Harekâtı kapsamında eğitim ve bilgi ve tecrübe mübadelesi,
19. Askeri tarih, arşiv, yayın ve müzecilik.

MADDE V UYGULAMA VE İŞBİRLİĞİ İLKELERİ

1. Taraflar, kararlarına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde işbirliği icra edebilir:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Çeşitli askeri faaliyet alanlarında her iki Tarafın uzmanları arasında tecrübe mübadelesi,
 - c. Askeri birlikler, karargâhlar ve kurumlarda ücretli, ücretsiz veya tenzilatlı eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer askeri kurumlar arasında temaslar,
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve ,kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fiili atış tatbikatları dahil, askeri tatbikatlara katılım, bu askeri tatbikatlara gözlemci olarak katılım, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin mübadelesi,
 - h. Karşılıklı lojistik destek sağlanması ve mühimmat, malzeme ve hizmetlerin hibe şeklinde veya ücret mukabili mübadelesi.
 - i. Tarafların envanterinde bulunan mal ve hizmetlerin lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde hibesi, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralınması ve teknoloji transferi ve lisans verilmesi.
2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için ulusal mevzuatları uyarınca onay süreçlerine ve bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak tamamlayıcı mutabakat müzakereleri, protokoller ve düzenlemeler yapabilirler.

3. İşbirliği, Tarafların karşılıklı menfaatleri ve ihtiyaçlarını dikkate alarak, mütekabiliyet esasına göre icra edilir.

4. Hibe veya ücret mukabili mübadele edilen malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar veya bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak Taraflarca müşterek olarak üretilecek malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar önceden karşılıklı mutabakat olmadan üçüncü bir ülkeye transfer edilmez.

5. Bu Anlaşma kapsamında hibe edilecek malzemenin hizmet dışı bırakılması durumunda, Kabul Eden Taraf Gönderen Tarafı yazılı olarak bilgilendirir.

MADDE VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşmanın uygulanması için yetkili makamlar:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı,

Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti adına: Tacikistan Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı.

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları icra edilecek faaliyetlerin ismini, kapsamını, türünü, tarihini, yerini, icracı kurumları, mali boyutlarını ve diğer detaylarını içerir.

3. Taraflar arasındaki işbirliği, Yıllık Uygulama Planlarında belirtilen tüm düzeylerde karşılıklı ziyaretlerle güçlendirilir.

MADDE VII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında sağlanan veya üretilen tüm gizlilik dereceli bilgi, doküman, fiziki ve fikri mülkiyet hakları ve askeri malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak kendi amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve korunur.

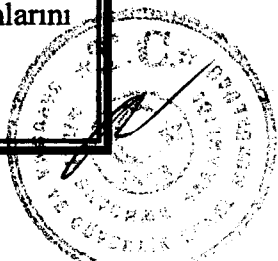
2. Taraflar, kendi ulusal mevzuatları uyarınca bu Anlaşmanın uygulanması veya müşterek faaliyetlerin icrası kapsamında mübadele edilecek bilgiler, dokümanlar ve malzeme ve teçhizatla ilgili tüm verilerin korunmasını sağlar. Bu bağlamda, aynı seviyedeki kendi gizlilik dereceli bilgilerinin korunması için gerekli olan aynı tedbirleri alır. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi uygun gizlilik derecesini verir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına		Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Adına	
Çok Gizli	Top Secret	Комилан махфӣ	Top Secret
Gizli	Secret	Махфӣ	Secret
Özel	Confidential	Пинҳонӣ (Конфиденсиалӣ)	Confidential
Hizmete Özel	Restricted	Барои истифодаи хизматӣ	Restricted
Tasnif Dışı	Unclassified	Ғайримахфӣ	Unclassified

3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sağlayan Tarafın önceden yazılı izni olmadan üçüncü bir tarafa ifşa edilmez veya paylaşılmaz (veya transfer edilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme sadece hükümetler arası kanallar veya Tarafların görevlendirdiği güvenlik makamlarınca onaylanmış diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar bu Anlaşma sona erdikten sonra dahi mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesi ve korunmasından sorumlu olmaya devam eder.
6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalara uygun olarak bu Anlaşma kapsamında transfer edilecek veya oluşturulacak fikri mülkiyet haklarının etkin şekilde korunmasını temin eder. Bu Anlaşma bağlamında fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütünü Kuran Anlaşma'nın 2'nci Maddesinde tanımlandığı gibi anlaşılır.
7. Gerekli görülmesi durumunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemelerin transferine, kullanımına ve korunmasına dair ayrı bir güvenlik anlaşması, MADDE IV'te belirtilen işbirliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda imzalanabilir.
8. Bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması esnasında elde edilen bilgiler, Tarafların her biri tarafından diğer Tarafın veya herhangi bir üçüncü Tarafın çıkarları aleyhine kullanılamaz.
9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemelere erişimin bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personele sağlanmasını temin eder.
10. Bu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin olarak mübadele edilen bilgilerin beklenmedik biçimde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf diğer Tarafı durumdan haberdar eder.

MADDE VIII HUKUKİ HUSUSLAR

1. Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri ve Askeri Öğrenciler, ülkeye giriş, ülkede kalış ve ülkeden ayrılış dâhil Kabul Eden Tarafın topraklarında bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına ve yargılama yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın yargılama yetkisinin tatbik edildiği ve yargı kararının Gönderen Tarafın mevzuatında yer almayan bir cezayı gerektirdiği durumlarda her iki Devlet mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.
2. Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri veya Askeri Öğrencilerden herhangi birinin gözüaltına alınması veya tutuklanması halinde, Kabul Eden Taraf Gönderen Tarafı ivedilikle durumdan haberdar eder.
3. Herhangi bir Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri veya Askeri Öğrencinin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturma veya davayla karşılaşması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarının sahip olduğundan az olmayacak şekilde genel kabul görmüş tüm yasal koruma haklarına sahiptir.
4. Askeri Öğrenci ve Askeri ve Sivil Personelin faaliyetleri, Kabul Eden Taraf kanunlarını ihlal etmeleri durumunda sonlandırılır.

5. Askeri Öğrenciler disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın eğitim kurumlarında uygulanan mevzuatına, Askeri ve Sivil Personel disiplin cezaları yönünden Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına tabidir. Bununla birlikte, Kabul Eden Tarafın yetkili askeri makamları, komutaları altındaki Askeri ve Sivil Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.

6. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi ilgili askeri hizmet yasaları ve disiplin yasalarının hükümlerine uygun olarak Gönderen Taraf personeli üzerinde disiplin tedbirlerini tatbik etmeye yetkilidir.

7. Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri veya Askeri Öğrenciler, herhangi bir siyasi faaliyete karışamaz veya Kabul Eden Taraf aleyhine herhangi bir faaliyet icra edemez.

MADDE IX TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.

2. Taraflar, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü ya da kişilere, mallara ve çevreye verilen zararlar/ziyanlar nedeniyle, söz konusu zarar veya ziyanın ağır ihmâl veya kasıtlı fiilden kaynaklandığı durumlar hariç, birbirlerinden tazminat talebinde bulunmazlar.

3. Taraflar, bu tür bir durumun ağır ihmâl veya kasıtlı fiilden kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler. Gerekli görüldüğünde, söz konusu fiil veya ihmâlin bu MADDE'nin 2'nci paragrafı kapsamına girip girmediğini belirlemek amacıyla her bir Taraf temsilcilerinden oluşan ortak bir komisyon kurulur. Eğer söz konusu ortak komisyon sorun hakkında anlaşmaya varamazsa Kabul Eden Devletin kararı geçerli kabul edilir.

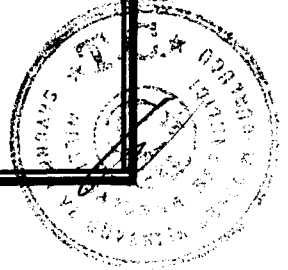
MADDE X İDARİ HUSUSLAR

1. Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri ve Askeri Öğrenciler, herhangi bir diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazdan yararlanmaz.

2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi kararlaştırılmadıkça Kabul Eden Taraf, Askeri Öğrenci ve Askeri ve Sivil Personele bu Anlaşmada veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilen görevlerin dışında görevler vermez.

3. Askeri Öğrenci ve Askeri ve Sivil Personel, Kabul Eden Taraftaki emsalleri ile aynı idari uygulamalara tabidir.

4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemelerde aksi kararlaştırılmadıkça, Gönderen Tarafın askeri personeli kendi milli üniformasını giyme hakkına sahiptir. Kabul Eden Taraf, görev sırasında herhangi bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizatı mümkün olan ölçüde sağlar. Bununla birlikte, Askeri Öğrenciler Kabul Eden Tarafın sağladığı askeri üniformayı giymek zorundadır. Bu Askeri Öğrenciler tanınmak için, Gönderen Tarafın verdiği askeri sembolleri taşıyabilir.

5. Gönderen Taraf gerekli gördüğünde personeli geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf Gönderen Taraftan böyle bir talep aldığı anda ilgili personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.

7. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri, Kabul Eden Tarafın yönetmelikleri çerçevesinde orduevleri ve askeri kantinlerden faydalanabilir.

8. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri ile Askeri Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası hava limanına nakleder ve cenaze sevk edilene kadar tıbbi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.

9. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri ile Askeri Öğrenciler, çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır ve çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin yönetmeliklerine uyar.

10. Kabul Eden Taraf, mütakabiliyet esasına göre ve imkân ve kabiliyetlerini dikkate alarak faaliyetlerin icrası için gerekli ulaştırma hizmetlerinin ücretli/ücretsiz olarak sağlanmasına ilişkin nihai kararı verir.

11. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına uygun olarak verilir. Akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerden dolayı eğitim ve öğretime katılamayan Askeri Öğrenci ve Askeri ve Sivil Personel, Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen ilgili usuller uyarınca eğitim ve öğretim kurumlarından çıkarılır. Taraflarca gerekli görülmesi durumunda, hayati tehlikesi bulunan ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri vb.) eğitimler için bu Anlaşmaya dayalı protokoller akdedilebilir.

12. Askeri ve Sivil Personel ve Askeri Öğrenci seçimi, Kabul Eden Tarafın belirlediği kriterlere uygun olarak Gönderen Tarafça yapılır.

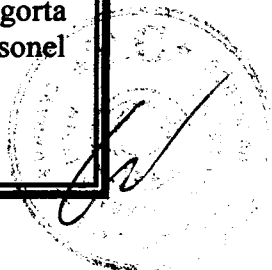
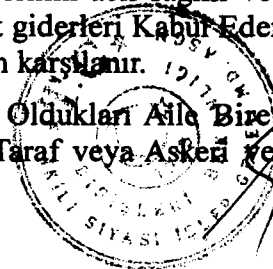
MADDE XI SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Askeri ve Sivil Personel ve Askeri Öğrencinin bu Anlaşma kapsamında herhangi bir faaliyeti icra edebilmesi için sağlık durumu iyi olmalıdır. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından iyi durumda olduğunu gösteren bir sağlık raporu talep edebilir.

2. Askeri Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Askeri Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Taraf tarafından karşılanır.

3. Askeri ve Sivil Personel ile Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireylerinin acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri, Kabul Eden Tarafça ücretsiz olarak sağlanır. Askeri ve Sivil Personel ile Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireylerinin acil sağlık ve acil diş bakım hizmetleri dışında kalan tıbbi muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre yapılacak bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.

4. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireylerinin sigorta primleri veya tüm tedavi hizmeti giderleri, Gönderen Taraf veya Askeri ve Sivil Personel tarafından karşılanır.

5. Askeri ve Sivil Personel ile Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri, bu sigortanın karşıladığı Kabul Eden Tarafa ait tüm sağlık hizmeti sağlayıcılarından yararlanabilir.

MADDE XII **MALİ HUSUSLAR**

1. Gönderen Taraf, bu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin icra edilmesi için görevlendirilen Askeri ve Sivil Personel ve Askeri Öğrencilerin maaş/harçlık, iâşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından sorumludur.

2. Bununla birlikte, Gönderen Tarafça talep edilmesi durumunda; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Askeri ve Sivil Personel ve Askeri Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma eşaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Askeri ve Sivil Personel için:

(1) Aylık maaş (kurs katılımcısı subay ve astsubayların esas ve miktarları rütbelerine göre belirlenir ve sivil personelin esas ve miktarları statülerine uygun olarak Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(2) Eğitim ve Öğretim Masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

(3) Kıyafet (sadece kurs katılımcısı subay ve astsubaylar tarafından eğitim-öğretim kurumlarında giymek üzere, Kabul Eden Tarafın muadil subay ve astsubaylarının istihkakları temelinde),

(4) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti.

b. Askeri Öğrenciler için:

(1) İâşe,

(2) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenen misafirhanede veya tesiste),

(3) Harçlık (Kabul Eden Tarafça belirlenen esas ve miktarda)

(4) Eğitim ve Öğretim Masrafları (ücretli, tenzilatlı veya ücretsiz),

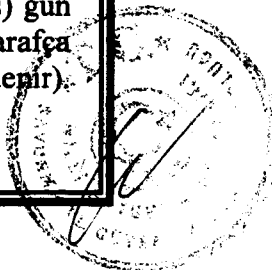
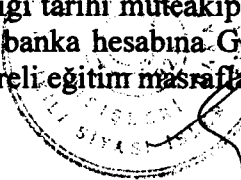
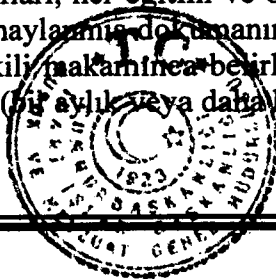
(5) Kıyafet (Kabul Eden Tarafın muadil Öğrencileri için belirlenen istihkaklara göre),

(6) Doktorluk staj eğitimi süresince Tıp Fakültesi altıncı sınıf öğrencilerine ödenen diğer ücretler.

3. Türkiye’de verilecek Türkçe dil kursları (akademik eğitim için dil hazırlık sınıfları dâhil) ve Tacikistan’da verilecek Tacikçe dil kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, fizyolojik eğitim, dalış eğitimi ve serbest kurtarma kulesi eğitimi vb. gibi) tam ücretli olarak verilir.

4. Askeri Öğrenci ve Askeri ve Sivil Personel, Kabul Eden Tarafı daimi olarak terk ederken kendilerinin ve Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireylerinin borçlarını tasfiye eder. Acil geri çekme durumunda, Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yükümlü Oldukları Aile Bireyleri ile Askeri Öğrencilerin borçları, Kabul Eden Tarafın tanzim edeceği masraf miktarını gösteren ve ilgili makamca onaylanmış dokümana göre Gönderen Tarafça ödenir.

5. Eğitim ve öğretim masrafları, her eğitim ve öğretim dönemi sonunda harcama tutarını gösteren ve ilgili makamca onaylanmış dokümanın alındığı tarihi müteakip 60 (altmış) gün içinde Kabul Eden Taraf yetkili makamınca belirlenmiş banka hesabına Gönderen Tarafça ABD Doları cinsinden ödenir (bir aylık veya daha kısa süreli eğitim masrafları nakit ödenir).

6. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yüklü Oldukları Aile Bireyleri ile Askeri Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi kanununa tabidir.

MADDE XIII GÜMRÜK VE PASAPORT USULLERİ

1. Askeri ve Sivil Personel ve Bakmakla Yüklü Oldukları Aile Bireyleri ile Askeri Öğrenciler, Kabul Eden Taraf topraklarında Kabul Eden Tarafın yabancıların ikameti ve seyahatleri hakkındaki yönetmeliklerine tabidir.
2. Askeri ve Sivil Personel, Bakmakla Yüklü Olunan Aile Bireyleri ve Askeri Öğrenciler, ülkeye giriş ve çıkışlarında Kabul Eden Tarafın gümrük ve pasaport yönetmeliklerine tabidir. Bununla birlikte, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde, vizeler dâhil, mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE XIV TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

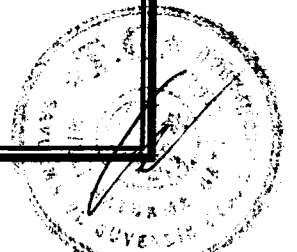
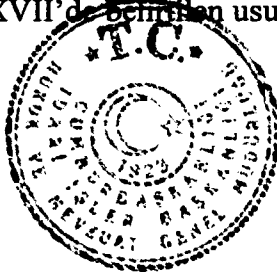
Bu Anlaşma hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan haklarını ve taahhütlerini etkilemez ve başka Devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve toprak bütünlüklerine karşı kullanılmaz.

MADDE XV UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasından mümkün olan en alt düzeyde istişare ve müzakere yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal ya da uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilmez.
2. Uyuşmazlık, meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözülmemişse takdirde, Taraflar 30 (otuz) gün içinde müzakerelere başlarlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde Taraflar, MADDE XVII'de belirtilen usule uygun olarak bu Anlaşmayı sona erdirebilir.

MADDE XVI TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Tarafların yazılı mutabakatıyla bu Anlaşmada, ayrı protokollerle resmiyet kazanacak değişiklik ve eklemeler yapılabilir, bu Anlaşmanın tamamlayıcı bir parçasını teşkil eder ve bu Anlaşmanın MADDE XVIII'inde belirtilen usule uygun olarak yürürlüğe girer.
2. Taraflardan her biri gerekli gördüğünde, diplomatik kanallardan bu Anlaşmanın gözden geçirilmesini önerebilir. Müzakereler, yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içinde başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde sonuç alınamadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşmayı Madde XVII'de belirtilen usule uygun olarak sona erdirebilir.

MADDE XVII
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Taraflardan biri sona erdirmeye niyetini yazılı olarak diplomatik kanallardan diğer Tarafa bildirmediği müddetçe bu Anlaşma müteakip 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan her biri bu Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini herhangi bir zamanda yazılı olarak diplomatik kanallardan diğer Tarafa bildirebilir. Bu Anlaşmanın sona erdirilmesine ilişkin bildirimler, bildirim yapıldığı müteakip 90 (doksan) gün sonra yürürlüğe girer.
4. Bu Anlaşmanın sona ermesi, devam eden programları ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XVIII
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik kanallardan birbirlerine bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE XIX
METİN VE İMZA

Bu Anlaşma, Ankara'da, 20/04/2022 tarihinde Türkçe, Tacikçe ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerli olur.

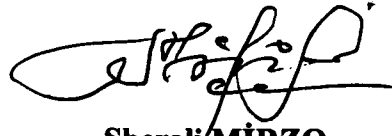
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Hulusi AKAR

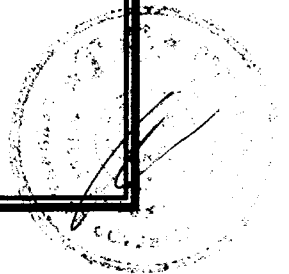
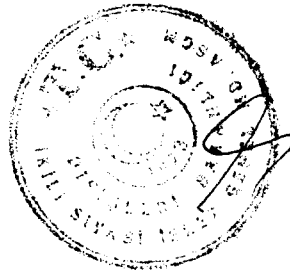
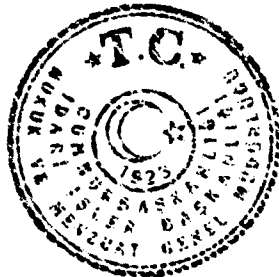
Millî Savunma Bakanı

TACİKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

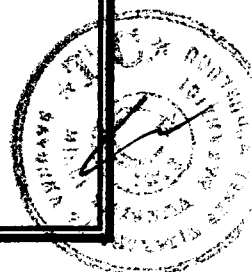
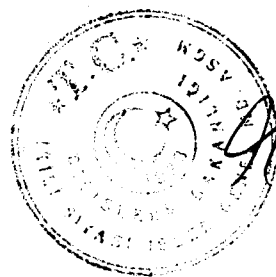
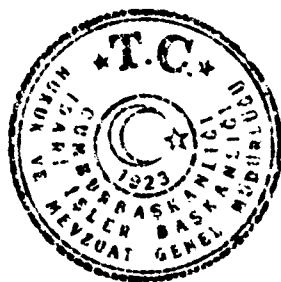

Sherali MİRZO

Savunma Bakanı

СОЗИШНОМА БАЙНИ
ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТУРКИЯ
ВА
ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ОИД БА ҲАМКОРИИ ҲАРБӢ

СОЗИШНОМА
БАЙНИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТУРКИЯ ВА ҲУКУМАТИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ОИД БА ҲАМКОРИИ ҲАРБӢ

МУҚАДИМА

Ҳукумати Ҷумҳурии Туркия ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки минбаъд «Тараф ё Тарафҳо» номида мешаванд,

бо тасдиқи қонибдории онҳо ба мақсад ва принципҳои Оинномаи Созмони Миллали Муттаҳид,

бо таъкиди ҳамкориҳо дар соҳаи гуногуни ҳарбӣ, ки дар асоси эҳтироми соҳибхитиёӣ ва баробарии Тарафҳо ба роҳ монда мешаванд, ба манфиатҳои умумӣ ва самаранокии иқтисодии Тарафҳо мусоидат намуда,

бо тасдиқи зарурати тавсияи муносибатҳои дӯстонаи мавҷудаи байни Тарафҳо дар доираи қонунҳои дохилидавлатӣ, меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ва созишномаҳо,

ба мувофиқаи зайл расиданд:

МОДДАИ I
МАҚСАД

Мақсади Созишномаи мазкур таъмини замина барои муносибатҳо ва густариши ҳамкориҳои Тарафҳо дар соҳаҳои, ки дар МОДДАИ IV ин Созишнома нишон дода шудаанд, мебошад.

МОДДАИ II
ДОИРАИ АМАЛ

Созишномаи мазкур масъалаҳои мубодилаи ҳайат, мавод, таҷҳизот, иттилоот ва таҷрибаи дар МОДДАИ IV ин Созишнома нишондодашударо дар бар мегиранд.

МОДДАИ III
МАФҲУМҲО

Мафҳумҳое, ки дар Созишномаи мазкур истифода мегарданд, маънои зеринро доранд:

1. «Тарафи равоқунанда» - Тарафе, ки ҳайат, мавод ва таҷҳизотро ба Тарафи қабулқунанда бо мақсади амалигардонии Созишномаи мазкур равоқ менамояд.
2. «Тарафи қабулқунанда» - Тарафе, ки ҳайат, мавод ва таҷҳизоти Тарафи равоққунандаро дар ҳудуди худ бо мақсади амалигардонии Созишномаи мазкур қабул менамояд.
3. «Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ» - хизматчиёни ҳарбӣ ва ғайринизомии қувваҳои мусаллаҳи Тарафҳо, ки аз як Тараф ба Тарафи дигар бо мақсади амалигардонии Созишномаи мазкур равоқ карда мешаванд.
4. «Донишҷӯи ҳарбӣ» - курсантҳо, инъонавандгон ва адъюнктҳо, ки хизматчиҳои ҳарбии қувваҳои мусаллаҳи Тарафи равоққунанда буда, барои ба таҳсил фаро гирифтани дар муассисаҳои таҳсилоти ҳарбӣ ё дигар муассисаҳои таълимоти ҳарбии аз қониби Тарафи қабулқунанда муқарраргардида, равоқ карда мешаванд.

5. «Шахсони дар таъминот буда ва ё аъзои оила» - зан ё шавҳар ва фарзандони ҳайати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ мебошанд, ки тибқи қонунгузори миллиашон барои нигоҳубини онҳо масъуланд.

6. «Роҳбари калони ҳайат» - шахси дорои мақоми аз ҳама баланд дар ҳайати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ мебошад, ки мувофиқи қонунгузори миллии Тарафи равонкунанда таъин шуда, фаъолияти ғуруҳи ҳарбӣ/шаҳрвандӣ дар доираи дар Созишномаи мазкур фириристодашударо назорат мекунад.

7. «Грант» - кумакҳои молиявӣ, молҳо ва ё хизматрасониҳое, ки ройгон тақдим ва ё дода мешаванд.

8. «Хизматрасониҳо» - мутобиқи Созишномаи мазкур байни Тарафҳо пешниҳод намудани таҳсил, маълумоти техникӣ, дастгирӣ, рушд, нигоҳдорӣ, таъмир, барқарорсозӣ, нобудсозӣ, кӯмаки бандарӣ ва машваратӣ ва истифодаи муваққатии воситаҳои нақлиёти заминӣ, баҳрӣ ва ҳавоӣ, таҷҳизот, аслиҳа, бино ва молу мулкӣ манқул бо шартӣ нигоҳдории ҳуқуқи моликият дар бар мегирад.

9. «Таъминоти моддӣ-техникӣ» - фуруш, тақдим, мубодила, тақсимот, иҷора, интиқоли технология ва маводу хизматрасониҳои иҷозатдоштаро дар бар мегирад.

10. «Мавод ва иттилооти махфӣ» - мавод ва иттилооти махфӣи расмие, ки ҳифзи онҳо тибқи қонунгузори миллии Тарафҳо муайян карда шудааст. Бинобар ин, таснифи истифодабарии он мутобиқи қонунгузори миллии Тарафҳо танзим карда мешавад. Ин иттилоот метавонад, шифохӣ, намоён, электронӣ, чопӣ, технологӣ ва маълумот дар шакли таҷҳизоте бошад, ки зери ҳифзи ҳуқуқи моликияти зехнӣ қарор дорад.

МОДДАИ IV СОҲАҲОИ ҲАМКОРИҲОИ ҲАРБӢ

Ҳамкорӣ байни Тарафҳо соҳаҳои зеринро дар бар мегирад:

1. Тамринҳои ҳарбӣ ва таълим:

а. тамрин, машғулиятҳо ва курсҳо дар муассисаҳои таҳсилоти ҳарбӣ, марказҳои таълимӣ ва омӯзишӣ, дар дигар муассисаҳои таҳсилотие, ки Тарафи қабулкунанда муайян кардааст;

б. машғулиятҳои омӯзишӣ дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва донишқадаҳо;

в. мубодилаи мутақобила/якҷонибаи ҳайати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ, донишҷӯи ҳарбӣ ва ё дастурдихандагони ҳарбӣ байни муассисаҳои таълимӣ ва омӯзишӣ;

г. ташрифҳои тамосии мутақобила ва мубодилаи донишҳо барои тақмили таълимот ва машғулиятҳо.

2. Иштирок дар машқҳо, машғулиятҳо ва машқҳои муштарак.

3. Саноати мудофиавӣ.

4. Ҳамкории ҳарбӣ ва ташрифҳои тамосӣ байни намоёндагони қувваҳои мусаллаҳ.

5. Сохтори ташкилии қувваҳои мусаллаҳ, сохтор ва таҷҳизоти қисмҳои ҳарбӣ, идоракунии ҳайати шахсӣ.

6. Мубодилаи маълумоти разведкавӣ.

7. Ҳамкории логистикӣ, таҷҳизотӣ ва системаҳои логистикӣ.

8. Тиббӣ ҳарбӣ ва хизматрасониҳои тиббӣ ҳарбӣ.

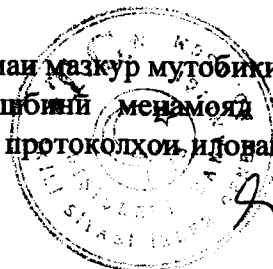
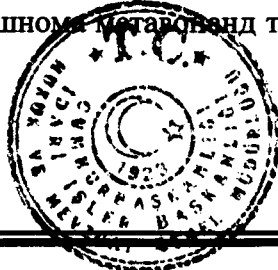
9. Системаҳои воситаҳои алоқа, электроника, иттилоот ва бехатарии кибернетикӣ.

10. Амалиёти ғайричангӣ аз ҷумла, сулҳҷӯёна, кумаки башардӯстона ва муборица бар зидди роҳзанҳои баҳрӣ.
11. Мубодилаи иттилоот дар бораи низомҳои ҳукукии ҳарбӣ.
12. Харитасозӣ ва гидрография.
13. Мубодилаи кадрҳои ҳарбӣ бо мақсади баланд бардоштани малакаи касбӣ.
14. Мубодилаи ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, мушовирон ва ҷузъу томҳо.
15. Мубодилаи иттилоот ва таҷриба дар соҳаи таҳқиқоти илм ва технологияи ҳарбӣ.
16. Чорабиниҳои иҷтимоӣ, варзишӣ ва фарҳангӣ.
17. Машғулиятҳо, мубодилаи иттилоот ва таҷриба дар самти безараргардонии минаҳо ва маводи худсози тарканда.
18. Машғулиятҳо ва мубодилаи иттилоот ва таҷриба дар самти бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ.
19. Таърихи ҳарбӣ, бойгонӣ, нашрияҳо ва осорхонаҳо.

МОДДАИ V

ПРИНЦИПҲОИ АМАЛИГАРДОНӢ ВА САМТҲОИ ҲАМКОРӢ

1. Тарафҳо метавонанд ҳамкориҳоро вобаста ба қарорҳои худ дар самтҳои зерин ба роҳ монанд:
 - а. Вохӯриҳо ва боздидҳои вазирони мудофия, сардорони ситодҳои генералӣ ва муовинони онҳо ё дигар ҳайатҳои расмӣ салоҳиятноки Тарафҳо;
 - б. Мубодилаи таҷриба байни мутахассисони Тарафҳо дар самтҳои гуногуни фаъолияти ҳарбӣ;
 - в. Ташкил намудани тамринҳо, машғулиятҳо ва курсҳо дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳо бо таври музнок, роӣгон ва ё имтиёзнок;
 - г. Муносибатҳо байни муассисаҳои таълимотӣ-ҳарбӣ;
 - ғ. Ташкил намудани гуфтушунидҳо, машваратҳо ва вохӯриҳои муштарак, ҳамчунин иштирок дар курсҳо, симпозиумҳо ва конференсҳо;
 - д. Иштирок дар машқҳои ҳарбӣ, аз ҷумла машқҳои воқеии тирандозӣ, инчунин иштирок дар ҷунин машқҳои ҳарбӣ ба ҳайси нозир ва ташкили машқҳои муштарак;
 - е. Мубодилаи иттилоот ва маводи таълимӣ;
 - ё. Таъмини таҳвили мутақобилаи кумаки моддӣ-техникӣ, мубодилаи лавозимоти ҷангӣ, маводҳо ва хизматрасониҳо дар шакли грантҳо ё бо пардохти маблағ;
 - ж. Ҳада, мубодила, тақсим, фуруш, лизинги борҳо ва хизматрасониҳои Тарафҳо дар доираи созишнома оид ба ҳамкориҳои ақибгоҳӣ ё ин ки кумаки ақибгоҳӣ ва интиқоли технологияҳо ва додани иҷозатнома сурат мегирад.
2. Тарафҳо метавонанд барои амалигардонии Созишномаи мазкур мутобиқи расмиёти тасдиқнамоӣ, ки қонунгузори миллии Тарафҳо пешбинӣ менамояд ва тибқи муқаррароти ин Созишнома метавонанд тафҳумномаҳо, протоколҳои иҷроӣ ба имзо расонанд.

3 Ҳамкорӣ бо дар назар доштани манфиатҳои мутақобила ва эҳтиёҷоти Тарафҳо, дар асоси эътимоди мутақобила ба роҳ монда мешавад.

4. Маводу маълумоти техникӣ ва ҳуҷҷатҳое, ки дар шакли ройгон ё пардохти маблағ интиқол шудаанд, ё ин ки Тарафҳо дар якҷоягӣ дар доираи муқаррароти Созишномаи мазкур ва дигар тафохумномаҳо, протоколҳо ва тартибҳо таҳия намудаанд, бе розигии ҷонибҳо ба тарафи сеюм интиқол дода намешаванд.

5. Агар маводи дар доираи Созишномаи мазкур мубодилагардида безътибор гардад, Тарафи қабулкунанда Тарафи равоқунандаро ба таври хаттӣ хабардор менамояд.

МОДДАИ VI МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОР ВА НАҚШАҲОИ АМАЛИ СОЛОНА

1. Барои амалигардонии Созишномаи мазкур мақомоти ваколатдори Тарафҳо инҳо мебошанд:

Аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Туркия - Вазорати мудофияи миллии Ҷумҳурии Туркия;

Аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон – Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Бо мақсади амалигардонии Созишномаи мазкур мақомоти ваколатдори Тарафҳо нақшаҳои амали солонаро оид ба ҷорабиниҳои дучониба таҳия менамоянд. Нақшаҳои амали солонро ном, доира, ҷорабинӣ, навъ, сана, ҷой, мақомоти ташкилкунанда, масъалаҳои маблағгузорӣ ва дигар ҷузъиётро вобаста ба ҷорабиниҳое, ки гузаронида мешаванд, дар бар мегиранд.

3. Ҳамкориҳои байни Тарафҳо бо роҳи боздидҳои мутақобила дар тамоми сатҳе, ки дар нақшаҳои амали солонро нишон дода шудаанд, тақвият бахшида мешаванд.

МОДДАИ VII БЕҲАТАРИИ ИТТИЛОҶ ВА МАВОДИ МАҲФӢ

1. Тамоми маълумот, ҳуҷҷатҳо, ҳуқуқи моликият ва моликияти зеҳнӣ, инчунин молу мулкҳои ҳарбии махфӣ, ки тибқи муқаррароти Созишномаи мазкур таҳвил ва ё истеҳсол мегарданд, тавассути ба имзо расидани тафохумномаҳо, протоколҳо ва тартибҳои байни Тарафҳо барои мақсадҳои худ онҳо мубодила, истифода ва ҳифз карда мешаванд.

2. Тарафҳо мутобиқи қонунгузориҳои миллии худ, ҳифзи иттилоот, мавод ва тамоми маълумот оид ба маводу таҷҳизоте, ки ҳангоми амалӣ намудани Созишномаи мазкур ва гузаронидани ҷорабиниҳои муштарақ дар ин соҳа ба амал меоянд таъмин менамоянд. Бо ин мақсад онҳо бояд чунин тадбирҳоро, ки барои ҳифзи дараҷаҳои маълумоти махфӣ худ пешбинӣ шудаанд, андешанд. Дараҷаи ҳифзи маълумоте, ки пешниҳод мешаванд, тибқи қадвали зайл чунин номгузорӣ мешаванд:

Барои Ҳукумати Ҷумҳурии Туркия		Барои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	
Çok Gizli	Top Secret	Комилан махфӣ	Top Secret
Gizli	Secret	Махфӣ	Secret
Özel	Confidential	Панҷонӣ (Конфиденсиалӣ)	Confidential
Hizmete Özel	Restricted	Барои истифодаи хизмати	Restricted
Tasnif Dışı	Unclassified	Ҷайри махфӣ	Unclassified

3. Маълумот ва маводи махфӣ бе розигии хаттии Тарафи онҳоро таъминкунанда ба Тарафи сеюм ошкор, пешниҳод ва таҳвил намегарданд.
4. Маълумот ва маводи махфӣ танҳо бо роҳҳои байниҳукумати ва дигар роҳҳои муносибшуморидаи мақомоти ваколатдори бехатарӣ, ки аз ҷониби Тарафҳо таъин шудаанд, мубодила мегарданд. Дараҷаи маълумоти махфӣ аз ҷониби Тарафи равонкунандаи он муқаррар карда мешавад.
5. Тарафҳо ҳатто баъди қатъи амали Созишномаи мазкур, масъулиятро оид ба ҳифз ва ифшо нагардидани дараҷаи махфияти маълумот ва маводи махфии мубодилашуда нигоҳ медоранд.
6. Тарафҳо самаранокии ҳимояи ҳуқуқи моликияти зеҳниро, ки дар доираи Созишномаи мазкур таҳвил гардидааст, ё ин ки ихтироъ карда шудааст, мутобики қонунгузориҳои миллӣ ва шартномаҳои байналмилалӣ, ки онҳо иштирокчиё мебошанд, таъмин менамоянд. Моликияти зеҳнӣ дар Созишномаи мазкур, тибқи муқаррароти дар моддаи 2 Конвенсияи ташкилоти умумичаҳонӣ оид ба моликияти зеҳнӣ аз 14 июли соли 1967 дар шаҳри Стокгоlm қабулшуда омадааст, фаҳмида мешавад.
7. Агар зарур шуморида шавад дар доираи Созишномаи мазкур, созишномаи алоҳида оид ба бехатарии интиқол, истифода ва ҳифзи маълумот ва маводи махфии зери масъулияти мақомоти ваколатдор барои ҳар як самти ҳамкории дар МОДДАИ IV нишондодашуда, ба имзо расонида мешавад.
8. Маълумоте, ки дар рафти амалигардонии Созишномаи мазкур дастрас мегардад, аз ҷониби ҳар яке аз Тарафҳо наметавонад бар зидди манфиатҳои Тарафи дигар ё ин ки ягон Тарафи сеюм истифода гардад.
9. Тарафҳо барои истифодабарии маълумот ва маводи махфӣ вобаста ба эҳтиёҷоти хизматӣ ва ба шахсоне, ки иҷозати коркарди онро доранд, кафолат медиҳанд.
10. Дар ҳолати ногаҳон ошкор гардадани маълумоти дар рафти амалигардонии Созишномаи мазкур мубодилашаванда, Тарафе, ки ин ҳолатро муайян кардааст, Тарафи дигарро оид ба ҳолати рӯйдод хабардор менамояд.

МОДДАИ VIII МАСЪАЛАҲОИ ҲУҚУҚӢ

1. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва донишҷӯёни ҳарбӣ ҳангоми будубош дар ҳудуди давлати Тарафи қабулкунанда, аз он ҷумла ҳангоми вуруд, будубош ва хориҷ шудан ба/аз он, зери тобеяти қонунгузориҳои миллӣ ва юрисдиксияи Тарафи қабулкунанда қарор доранд. Дар ҳолати татбиқи тобеяти ҳуқуқии Тарафи қабулкунанда ва пешбинӣ гардидани ҷазое, ки дар қонунгузориҳои Тарафи равонкунанда мавҷуд набошад, он гоҳ ҷазое татбиқ мегардад, ки дар қонунгузориҳои Тарафҳо мавҷуд аст.
2. Дар мавриди боздошт ва ё ҳабс гардидани ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ё донишҷӯёни ҳарбӣ, Тарафи қабулкунанда оид ба ҳолати бамиеномада Тарафи равонкунандаро фавран хабардор менамояд.
3. Ҳангоми ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ё донишҷӯёни ҳарбӣ зери тафтишот ва ё ин ки баррасии суди Тарафи қабулкунанда қарор мегиранд, он гоҳ ба онҳо ҳуқуқи ҳимояи умумиётиро фишуда, ки шахрвандони Тарафи қабулкунанда истифода мекунанд, дода мешавад.
4. Фаъолияти донишҷӯёни ҳарбӣ, ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ метавонад қатъ карда шавад, агар аз ҷониби онҳо қонунҳои Тарафи қабулкунанда вайрон карда шаванд.

5. Нисбати Донишчӯёни ҳарбӣ ҳазои интизомӣ мувофиқи қоидаҳои амалкунандаи муассисаҳои таълимии Тарафи қабулкунанда ва нисбати Кормандони ҳарбӣ ва граждани ҳазои интизомӣ мувофиқи қонунгузории миллии Тарафи фиристанда татбиқ карда мешавад. Бо вучуди ин, мақомоти салоҳиятдори ҳарбии Тарафи қабулкунанда метавонанд ба ҳайати шахсии ҳарбӣ ва граждании, тахти фармондеҳии онҳо бударо, дар доираи ўҳдадорихои вазифавӣ фармон диҳанд.

6. Роҳбари калони ҳарбии Тарафи равонкунанда ҳуқуқ дорад, ки нисбат ба ҳайати худ мутобиқи муқаррароти қонунҳои дахлдори ҳадамоти ҳарбӣ ва қонунгузории интизомӣ чораҳои интизомӣ андешад.

7. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, аъзои оилаи онҳо ё донишчӯи ҳарбӣ наметавонанд ба фаъолияти сиёсӣ машғул шаванд ё бар зидди Тарафи Қабулкунанда ягон фаъолият баранд.

МОДДАИ IX ДАЪВОИ ЧУБРОН

1. Қонунгузории миллии Тарафи қабулкунанда нисбат ба даъвои чуброни шахсони сеюм ҳангоми амалигардонии Созишномаи мазкур истифода бурда мешавад.

2. Тарафҳо аз ҳамдигар барои захмӣ шудан ё фавтидани ҳайати худ ва барои зарар/талафоти ба одамон, молу мулк ва муҳити зист расонидаашон, ки дар рафти амалигардонии фаъолияти дар доираи Созишномаи мазкур пешбинишуда, ба вуқӯъ омадаанд, талаби чубронро намекунанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки чунин зарар ва ё талафот дар натиҷаи хунукназарӣ ё рафтори қасдона ба вучуд омада бошад.

3. Тарафҳо дар якҷоягӣ масъалаи дар натиҷаи хунукназарӣ ва ё рафтори қасдона ба вучуд омадани чунин ҳолатҳоро муайян менамоянд. Агар зарур дониста шавад, комиссияи муштарак дар ҳайати намоёндагони ҳар яке аз тарафҳо барои муайян намудани ба банди 2 моддаи мазкур марбут будани амалҳо ё бе ҳаракатӣ ташкил карда мешавад. Агар комиссияи муштарак вобаста ба масъалаи мазкур ба мувофиқа набиёяд, онҳо қарори давлати қабулкунанда эътибори бартарӣ дорад.

МОДДАИ X МАСЪАЛАҲОИ МАЪМУРӢ

1. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва донишчӯёни ҳарбӣ аз масуният ва имтиёзҳои дипломатӣ истифода намебаранд.

2. Агар Тарафҳо тартиби дигареро мувофиқа накарда бошанд, Тарафи қабулкунанда наметавонад ба донишчӯи ҳарбӣ, ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ғайр аз ўҳдадорихои дар Созишномаи мазкур ё дар созишномаҳои минбаъда нишондодашуда, ўҳдадории дигарро воғузор намояд.

3. Ба донишчӯи ҳарбӣ, ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ҳамон расмиёти маъмурӣ паҳн мегардад, ки нисбати ҳамкасбони онҳо дар Тарафи қабулкунанда амал мекунад.

4. Ҳайати ҳарбии Тарафи равонкунанда ҳуқуқи пӯшидани либоси ҳарбии худро дорад, агар тартиби дигаре дар ёддошти тафохум, протоколҳо ва қарордодҳои техникий дар доираи Созишномаи мазкур баймзорасида, пешбини нагардида бошад. Тарафи қабулкунанда таҷҳизот ва имконоти заруриро барои фаъолият намудан ҳангоми иҷрои ўҳдадорихои хизматӣ таъмин менамояд. Дар ҳар сурат донишчӯёни ҳарбӣ бояд сару либоси ҳарбии Тарафи қабулкунанда пешниҳоднамударо истифода намояд. Донишчӯёни ҳарбии номбурда барои эътибори мансубияти худ метавонанд рамзҳои ҳарбии Тарафи равонкунандаро истифода баранд.

5. Тарафи равонкунанда дар ҳолатҳои зарур шуморидан ҳукуки бозпас хондани ҳайати худро дорад. Тарафи қабулқунанда дар ҳолати қабул намудани чунин дархости ҷониби Тарафи равонкунанда, чиҳати ҳарчи зудтар равон намудани ҳайати дахлдор чораҳои заруриро меандешад.

6. Масъалаҳои маъмурие, ки ҳолатҳои истисноиро пешбинӣ менамоянд, метавонанд дар ёддошти тафҳум, протоколҳо ва қарордодҳое, ки дар доираи Созишномаи мазкур ба имзо расонида мешаванд, муқаррар гарданд.

7. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо метавонанд аз имтиёзҳои ҷамъомадҳои фарҳангии афсарон ва мағозаи ҳарбии тибқи тартиботи Тарафи қабулқунанда пешбинишуда истифода баранд.

8. Дар ҳолати ғавтидани ягон ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва донишҷӯи ҳарбӣ, Тарафи қабулқунанда бояд дар ин ҳусус Тарафи равонқунандаро огоҳ намояд, ҳамаҷа ба наздиктарин фурудгоҳи байналмилалӣ дар ҳудуди давлати худ интиқол намуда, то аз ҳудуди худ интиқол додани ҳамаҷа бояд тамоми чораҳои зарурӣ, аз он ҷумла чораҳои тиббиро андешад.

9. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва донишҷӯи ҳарбӣ бояд аз ғайриҳаҷме, ки ба муҳити атроф зарар мерасонанд, худдорӣ намоянд, ба пешгирии ифлосшавии муҳити атроф ва риоя кардани қонунгузориҳои Тарафи қабулқунанда, ки ба ин масъала дахл дорад, диққати ҷиддӣ зоҳир намоянд.

10. Тарафи қабулқунанда чиҳати ташкил ва баргузориҳои ҷорабиниҳое, ки дар ҳудуди давлати худ ба нақша гирифта шудааст, барои пешниҳоди хизматрасониҳои нақлиётӣ, бо дар назар доштани имкониятҳои худ, бо пардохт намудани маблағ ё тариқи роӣгон қарори ниҳой қабул менамояд.

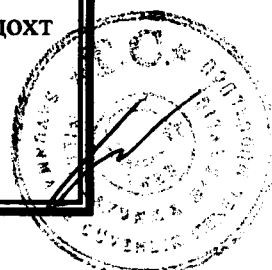
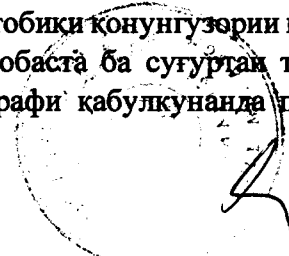
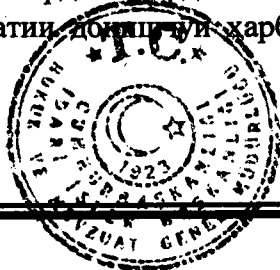
11. Маҷгулиятҳо ва омӯзишҳо мутобиқи қонунгузориҳои Тарафи қабулқунанда пешниҳод карда мешаванд. Донишҷӯи ҳарбӣ, ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандие, ки имконияти иштирок карданро дар маҷгулиятҳо ва омӯзишҳо бо сабабҳои аз худ накардани барномаи таълимӣ, риоя накардани интизом, вазъи саломатӣ ва ғайра надоранд, мутобиқи тартиботи дахлдор, ки қонунгузориҳои Тарафи қабулқунанда муайян кардааст, аз муассисаҳои таълимӣ ҳориҷ карда мешаванд. Дар ҳолати зарурӣ бо мувофиқаи Тарафҳо, протоколи дахлдор дар доираи Созишномаи мазкур онд ба омӯзише, ки ҳатари ҷониби мутахассисонро дорад ва таҷрибаи заруриро талаб мекунад (маҷгулиятҳои ҳавонавардӣ, тайёрии оташфишонӣ ва ғайра) ба имзо расонида мешавад.

12. Интиҳоби ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ва донишҷӯи ҳарбӣ аз ҷониби Тарафи равонқунанда, мутобиқи меъёрҳое, ки Тарафи қабулқунанда муайян кардааст, сурат мегирад.

МОДДАИ ХІ ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ТИББӢ

1. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, донишҷӯи ҳарбие, ки дар доираи амалигардонии Созишномаи мазкур сафарбар мегарданд, бояд вазъи ҳуҷи саломатӣ дошта бошанд. Тарафи қабулқунанда метавонад ҳуҷосаи тиббӣ талаб намояд, ки онҳо аз нуқтаи назари тиббӣ солим мебошанд.

2. Харочот барои муоина ва табобати донишҷӯи ҳарбӣ мутобиқи қонунгузориҳои миллии Тарафи қабулқунанда пардохт карда мешавад. Харочот вобаста ба суғуртаи тиббӣ ё харочот барои саломатии донишҷӯи ҳарбӣ аз ҳисоби Тарафи қабулқунанда пардохт карда мешавад.

3. Хизматрасониҳои ёрии таъҷилий ва хизматрасонии таъҷилии дандонпизишкӣ ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо аз ҷониби Тарафи қабулқунанда ба таври ройгон пешниҳод карда мешаванд. Пардохти маблағи муоина ва табобати ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ба истиснои хизматрасониҳои ёрии таъҷилий ва хизматрасонии таъҷилии дандонпизишкӣ, тибқи суғуртаи тиббии мутобиқи қонунгузории миллии Тарафи қабулқунанда додашуда, амалӣ карда мешавад.

4. Хароҷоти вобаста ба ҳуқуқи суғуртавӣ ва хизматрасонии табобатӣ барои ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо аз ҷониби Тарафи равоқунанда, ё ин ки ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ пардохт карда мешаванд.

5. Ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо метавонанд аз тамоми хизматрасониҳои тиббии таъминқунандаи Тарафи қабулқунанда дар доираи суғурта истифода баранд.

МОДДАИ XII МАСЪАЛАҲОИ МОЛИЯВӢ

1. Тарафи равоқунанда барои пардохти маблағи музди маош, ҳуҷрақорӣ, ҷои зист, нақлиёт ва дигар масъалаҳои молиявӣ ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва донишҷӯёни ҳарбӣ, ки барои амалигардонии ҷорабиниҳо дар доираи Созишномаи мазкур сафарбар гардиданд, масъул мебошад.

2. Дар ҳолати дархост намудани Тарафи равоқунанда Тарафи қабулқунанда дар бораи иҷро кардан/накардани масъалаҳои зерин, инчунин қонё намудани он барои ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ ва донишҷӯи ҳарбӣ, ки бо мақсади иштирок дар машғулиятҳо ва омӯзиш сафарбар мегарданд, қарор қабул менамояд:

а. Барои ҳаёати ҳарбӣ ва шаҳрвандӣ:

(1) маоши моҳона (шарт ва маблағгузории афсарон ва сержантоне (прапоршикон), ки дар курсҳо иштирок менамоянд, вобаста ба рутбаи ҳарбии онҳо ва шарту маблағгузории ҳаёати шаҳрвандӣ вобаста ба вазифаи онҳо аз ҷониби Тарафи қабулқунанда муайян карда мешавад);

(2) пардохти арзиши машғулиятҳо ва омӯзишҳо (бо пардохти маблағ (музнок, имтиёзнок ё ройгон);

(3) сару либос (танҳо афсарон ва прапоршиконе, ки дар курсҳо дар муассисаҳои таълимӣ таҳсил менамоянд, метавонанд сару либосро мутобиқи сару либоси афсарон ва прапоршикони Тарафи қабулқунанда пушанд).

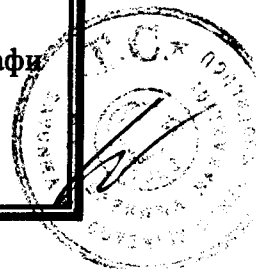
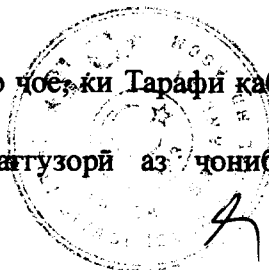
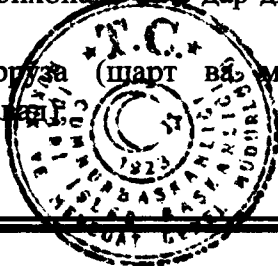
(4) Пардохпули барои табибоне, ки таълими махсус мегиранд.

б. Барои донишҷӯи ҳарбӣ:

(1) интиқол;

(2) ҷойгиркунии (дар меҳмонхонаҳо ва ё дар дигар ҷойҳо, ки Тарафи қабулқунанда муайян кардааст);

(3) маблағи ҳуҷрақорӣ (шарт ва маблағгузорӣ аз ҷониби Тарафи қабулқунанда муайян карда мешавад).

(4) пардохти арзиши машғулиятҳо ва омӯзишҳо (музднок, бо имтиёзҳо ё ройгон);
(5) сару либос (мутобики сару либос, ки барои донишҷӯи ҳарбии Тарафи қабулкунанда муайян гардидааст);

(6) дигар намуди маоше, ки ба донишҷӯи ҳарбии муассисаҳои тиббӣ дар курси шашум, ҳангоми гузаштани таҷрибаомӯзӣ, пардохт карда мешавад.

3. Курсҳои забони туркӣ дар Туркия (аз он ҷумла машғулиятҳои тайёрии забонамӯзӣ) ва курсҳои забони тоҷикӣ, ки дар Тоҷикистон баргузор мегарданд, ройгон мебошанд. Машғулиятҳои, ки хароҷоти маблағи зиёдро талаб мекунад (аз ҷумла, тайёрии ҳавонавардӣ, тайёрии физиологӣ, омӯзиши шиноварии зеробӣ ва гузаштани монеаҳо ва ғайра) пурра пардохт карда мешавад.

4. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ва донишҷӯи ҳарбӣ пеш аз хуруҷ аз ҳудуди Тарафи қабулкунанда бояд қарзҳои худ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаашонро пурра пардохт намоянд. Дар сурати хуруҷи таъҷили қарзҳои ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва донишҷӯи ҳарбиро Тарафи равокунанда мутобики ҳуҷҷати пешниҳоднамудаи Тарафи қабулкунанда, ки дар он маблағи харҷшуда нишон дода шуда, аз ҷониби мақомоти салоҳиятдор тасдиқ гардидааст, пардохт менамояд.

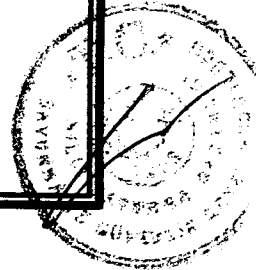
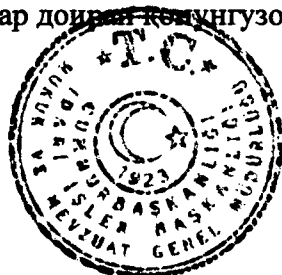
5. Хароҷот барои машғулиятҳо ва омӯзиш бо доллари ИМА аз ҷониби Тарафи равокунанда ба суратҳисоби бонкӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори Тарафи қабулкунанда муайян карда шудааст, дар муддати 60 (шаст) рӯзи пас аз гирифтани суратҳисоб, ки дар он маблағи харҷгардида нишон дода шуда, аз ҷониби мақомоти салоҳиятдор тасдиқ гардидааст, дар охири ҳар як давраи таҳсил (арзиши як моҳи таҳсил ё курсҳои аз як моҳ кӯтоҳ бояд бо пули нақд пардохт карда шавад) пардохт карда мешавад.

6. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ ва шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо, инчунин донишҷӯи ҳарбӣ ҳангоми таъриф, будубош ва тарқ кардан мавриди андозбандии қонунгузори, ки дар Тарафи қабулкунанда амал мекунад, қарор мегиранд.

МОДДАИ XIII РАСМИЁТИ ГУМРУКӢ ВА ШИНОСНОМАВӢ

1. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва инчунин донишҷӯи ҳарбӣ бояд қонунгузори ҷории Тарафи қабулкунандаро дар бобати будубош ва саёҳати хориҷӣ дар ҳудуди Тарафи қабулкунанда риоя намоянд.

2. Ҳайати ҳарбӣ ва шахрвандӣ, шахсони дар таъминотбуда ва ё аъзои оилаи онҳо ва инчунин донишҷӯи ҳарбӣ бояд қонунгузори ҷории гумрукӣ ва назорати шиносномавии Тарафи қабулкунандаро ҳангоми ворид ва хориҷ шудан риоя намоянд. Ҳамзамон, Тарафи қабулкунанда тамоми имконоти имтиёзҳои маъмуриро, аз ҷумла пешниҳоди раводидро дар доираи қонунгузори худ пешниҳод менамояд.

МОДДАИ XIV
УХДАДОРИИ ТАРАФҲО, КИ АЗ СОЗИШНОМАҲОИ
ДИГАРИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ БА МИЁН МЕОЯНД

Муқаррароти Созишномаи мазкур ба ҳуқуқи ухдадориҳои Тарафҳо, ки аз дигар созишномаҳои байналмилалӣ бармеояд даҳлат намекунад ва бар зидди манфиат, амният ва тамомияти арзии ҳудуди давлатҳои дигар истифода бурда намешавад.

МОДДАИ XV
ҲАЛЛИ БАҲСҲО

1. Ҳама гуна баҳсу ихтилофоти ҷангоми амалигардонӣ ва ё шарҳ додани Созишномаи мазкур бамиёномада, бояд бо роҳи машварат ва гуфтушуниди байни Тарафҳо дар сатҳи имконпазири поёнӣ ҳал карда мешавад ва ба суди миллӣ ё байналмилалӣ ё тарафи сеюм пешниҳод карда намешавад.

2. Агар баҳс дар муддати 60 (шаст) рӯз аз рӯзи оғоз шудан, ҳал карда нашавад, Тарафҳо бояд гуфтушунидро дар давоми 30 (сих) рӯз оғоз намоянд. Агар дар давоми 60 (шаст) рӯзи минбаъда ба қарори якҷоя наоянд, Тарафҳо метавонанд, ки амали Созишномаи мазкурро мутобиқи тартиби дар МОДДАИ XVII пешбинишуда қатъ намоянд.

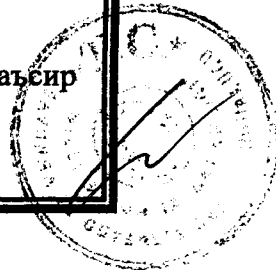
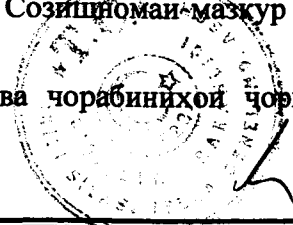
МОДДАИ XVI
ТАҒЙИРУ ИЛОВАҲО ВА БОЗБИНӢ

1. Бо розигии хаттии Тарафҳо мумкин аст ба Созишномаи мазкур тағйиру иловаҳо ворид карда шаванд, ки онҳо бо протоколҳои алоҳида ба расмӣ дароварда шуда, қисми ҷудонашавандаи Созишномаи мазкур ба ҳисоб мераванд ва тибқи МОДДАИ XVIII Созишномаи мазкур эътибор пайдо менамоянд.

2. Ҳар яке аз Тарафҳо метавонанд, дар ҳолати зарур шуморидан, тавассути роҳҳои дипломатӣ дар хусуси аз нав дида баромадани Созишномаи мазкур пешниҳод ирсол намоянд. Гуфтушунидро дар давоми 30 (сих) рӯз аз санаи гирифтани пешниҳоди хаттӣ оғоз карда мешаванд. Агар дар давоми 60 (шаст) рӯз натиҷае ба даст наояд, ҳар кадоме аз Тарафҳо метавонад амали Созишномаи мазкурро мутобиқи тартиби дар МОДДАИ XVII пешбинишуда, қатъ намояд.

МОДДАИ XVII
МУҲЛАТИ АМАЛ ВА ҚАТЪ ШУДАНИ ОН

1. Созишномаи мазкур ба муҳлати 5 (панҷ) сол эътибор дорад.
2. Агар яке аз Тарафҳо оид ба тасмими худ чиҳати қатъ намудани амали Созишномаи мазкур тавассути роҳҳои дипломатӣ тарафи дигарро хабар надихад, муҳлати амали он худ аз худ ба давраи минбаъдаи 5 (панҷ) соли дигар дароз карда мешавад.
3. Ҳар як Тараф метавонад оид ба тасмими худ дар бораи қатъ кардани амали Созишномаи мазкур Тарафи дигарро дар ҳар вақт тавассути роҳҳои дипломатӣ дар шакли хаттӣ огоҳ созад. Огоҳинома оид ба қатъи амали Созишномаи мазкур пас аз 90 (навад) рӯзи равон намудани он эътибор пайдо мекунад.
4. Қатъи амали Созишномаи мазкур ба барномаҳо ва ҷорабиниҳои ҷорӣ таъсир намерасонад.

**МОДДАИ ХVIII
ТАСДИҚ ВА ЭЪТИБОР ПАЙДО КАРДАН**

Созишномаи мазкур аз санаи бо роҳи дипломатӣ гирифтани огоҳиномаи охирини хаттӣ аз ҷониби Тарафҳо оид ба иҷрои расмиёти дохилӣ, ки барои эътибор пайдо намудани Созишномаи мазкур зарур аст, эътибор пайдо мекунад.

**МОДДАИ XIX
МАТН ВА БА ИМЗО РАСОНИДАН**

Созишномаи мазкур дар шаҳри Анкара санаи 20/04/2022 сол дар ду нусхаи асли бо забонҳои туркӣ, тоҷикӣ ва англисӣ ба имзо расонида шуда, ҳамаи матнҳо эътибори яхела доранд. Дар сурати ба миён омадани ихтилофот дар тафсири муқаррароти Созишномаи мазкур, ба матни забони англисӣ афзалият дода мешавад.

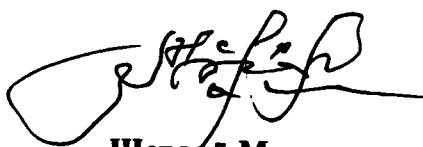
**АЗ ҶОНИБИ ҲУКУМАТИ
ҶУМҲУРИИ ТУРКИЯ**

Хулусӣ Акар

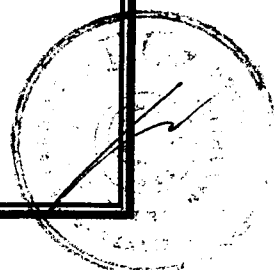
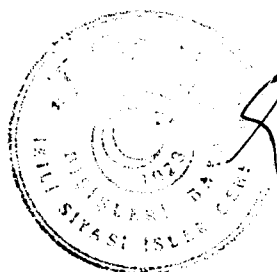
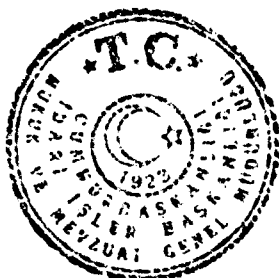
Вазири Мудофиаи Миллӣ

**АЗ ҶОНИБИ ҲУКУМАТИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

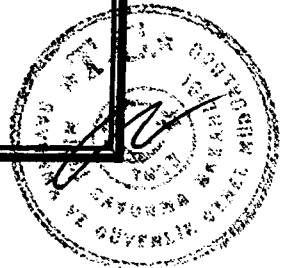
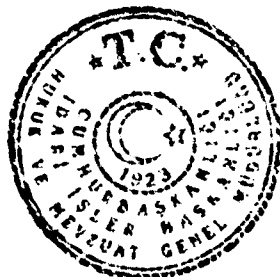

Шералӣ Мирзо

Вазири Мудофиа

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TAJIKISTAN

**MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TAJIKISTAN**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the Republic of Tajikistan (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties");

Confirming their commitment to the aims and principles of the Charter of the United Nations,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international laws and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE I
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide a framework for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in ARTICLE IV.

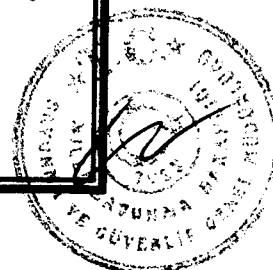
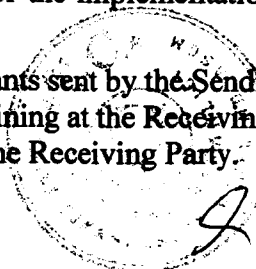
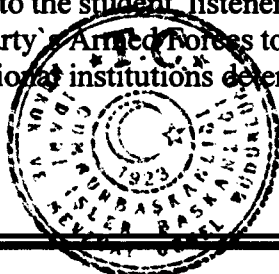
**ARTICLE II
SCOPE**

This Agreement shall be applied to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE III
DEFINITIONS**

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **"Sending Party"** means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement,
2. **"Receiving Party"** means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
3. **"Military and Civilian Personnel"** means the military and civilian persons of armed forces Parties, who sent by the either Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
4. **"Military Student"** refers to the student, listeners and adjutants sent by the Sending Party to be assigned to the Sending Party's Armed Forces to receive training at the Receiving Party's military schools or other educational institutions determined by the Receiving Party.

5. **"Dependents"** means the spouse and children of the Military and Civilian Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

6. **"Senior Personnel"** means the most senior person among the Military and Civilian Personnel authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.

7. **"Grant"** means donation or transfer of a good or service free of charge.

8. **"Services"** means, during joint activities to be conducted by the Parties under this Agreement and in accordance with the agreement between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and temporary usage of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.

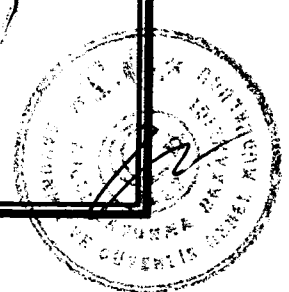
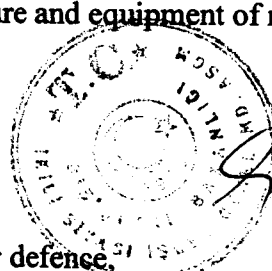
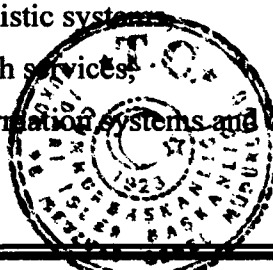
9. **"Logistical Support"** includes the sale, grant, exchange, allocation, hiring, technological transfer and licensing of supplies and services.

10. **"Classified Information and Material"**: Official information and material that requires protection for national security of the Parties according to their own legislation. Therefore, it is regulated by the application of national legislation of the Parties. This information may be in oral, visual, magnetic or printed form, or in technological or device form includes information subject to Intellectual Property Rights.

ARTICLE IV FIELDS OF MILITARY COOPERATION

The cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Military training and education;
 - a. Training, education and courses at military schools, training and education centers or other educational institutions determined by the Receiving Party,
 - b. On-the-job training at units, headquarters and institutions,
 - c. Mutual/unilateral exchange of Military and Civilian Personnel, Military Student or training staff between training and educational institutions,
 - d. Mutual contact visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education.
2. Participating in exercises/trainings or joint exercises,
3. Defence industry,
4. Military cooperation and contact visits between the Armed Forces,
5. The organizational structure of the Armed Forces, the structure and equipment of military units, personnel management,
6. Exchange of military intelligence,
7. Logistic cooperation, grant and logistic systems,
8. Military medical and military health services,
9. Communications, electronics, information systems and cyber defence.

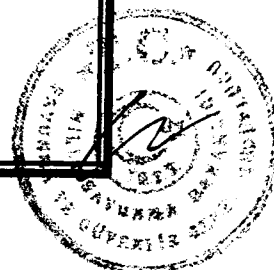
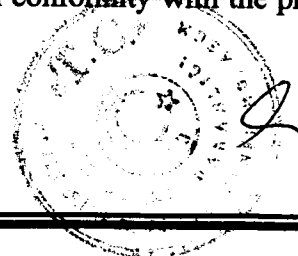
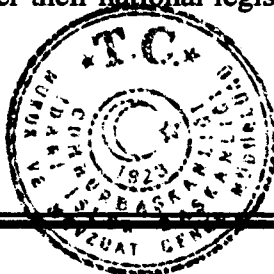

10. Operations other than war such as peacekeeping, humanitarian aid and counter-piracy operations,
11. Exchange of information on military legal systems,
12. Mapping and hydrography,
13. Exchange of personnel for professional development,
14. Exchange of Military and Civilian Personnel, advisors and units,
15. Exchange of information and experience on military scientific and technological research areas,
16. Social, sports and cultural activities,
17. Training and exchange of information and experience on defence against mines and improvised explosive devices,
18. Training and exchange of information and experience within the scope of Natural Disaster Relief Operation,
19. Military history, archives, publication and museology.

ARTICLE V

PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchanging experience between the experts of both Parties in various military fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters and institutions,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Providing mutual logistical support and exchanging munitions, materials and services in the form of grants or in return for payment.
 - i. Donation, exchange, allocation, sale, hiring of the goods and services in the inventory of the Parties within the framework of the logistic cooperation or logistic support and their technological transfer and granting licence.
2. The Parties may conclude complementary memoranda of understanding, protocols and arrangements for the implementation of this Agreement in accordance with the ratification processes of the Parties under their national legislation and in conformity with the provisions of this Agreement.

3. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties on the basis of reciprocity.
4. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a third country without prior mutual consent.
5. In the event that the material to be granted within the scope of this Agreement is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.

ARTICLE VI COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL IMPLEMENTATION PLANS

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

For the Government of the Republic of Türkiye: The Ministry of National Defence of the Republic of Türkiye,

For the Government of the Republic of Tajikistan: The Ministry of Defence of the Republic of Tajikistan.

2. The Parties shall prepare Annual Implementation Plans for joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Implementation Plans shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.
3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Annual Implementation Plans.

ARTICLE VII SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

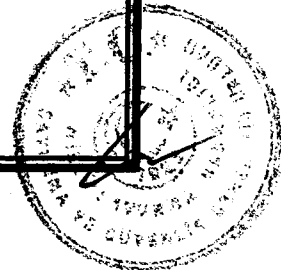
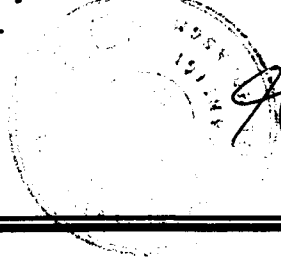
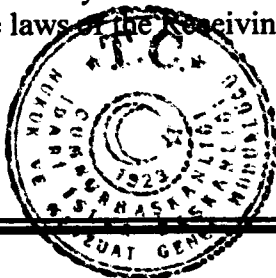
1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.
2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this scope they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

For the Government of the Republic of Türkiye		For the Government of the Republic of Tajikistan	
Çok Gizli	Top Secret	Комилан махфӣ	Top Secret
Gizli	Secret	Махфӣ	Secret
Özel	Confidential	Пинҳонӣ (Конфиденсиалӣ)	Confidential
Hizmete Özel	Restricted	Барои истифодаи хизмати	Restricted
Tasnif Dışı	Unclassified	Ғайримахфӣ	Unclassified

3. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without a prior written consent of the Party providing them.
4. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
5. The Parties, even after the termination of this Agreement, shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material.
6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property transferred or created under this Agreement in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.
7. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this Agreement may be signed under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE IV.
8. The information obtained during the implementation of the provisions of this Agreement shall not be used by either Party against the interests of the other Party or any third Party.
9. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and to the personnel having appropriate security clearance.
10. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall inform the other Party of the situation.

ARTICLE VIII LEGAL MATTERS

1. Military and Civilian Personnel and their Dependents and Military Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and exit. In cases where the jurisdiction of the Receiving Party is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the legislation of both States shall be applied.
2. In the event that any of Military and Civilian Personnel, their Dependents or Military Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.
3. In the event that any of the Military and Civilian Personnel, their Dependents or Military Students faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving Party.
4. The activities of the Military Student and Military and Civilian Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.

5. Military Students shall be subject to the legislation applied in educational institutions of the Receiving Party for disciplinary penalties and Military and Civilian Personnel shall be subject to the national legislation of the Sending Party for disciplinary penalties. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Military and Civilian Personnel under their command as required by the duty.

6. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

7. The Military and Civilian Personnel, their Dependents or Military Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE IX COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this Agreement.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement except where such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct or not. If deemed necessary, a joint commission shall be established composed of representatives from each Party to determine whether the said act or omission falls within paragraph 2 of this ARTICLE. If the said joint commission cannot reach agreement on the issue then the Receiving State's decision shall prevail.

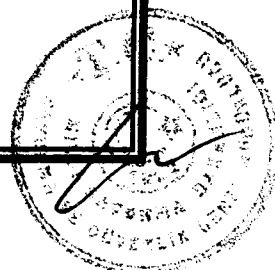
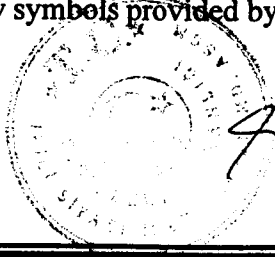
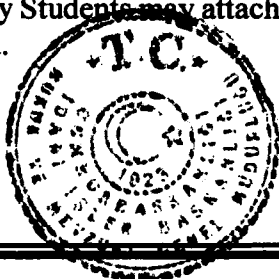
ARTICLE X ADMINISTRATIVE MATTERS

1. The Military and Civilian Personnel and their Dependents and Military Students shall not enjoy diplomatic immunities and privileges.

2. Unless otherwise mutually agreed by the Parties, the Receiving Party shall not assign duties to the Military Student and Military and Civilian Personnel other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.

3. The Military Student and Military and Civilian Personnel shall be subject to the same administrative applications as their counterparts in the Receiving Party.

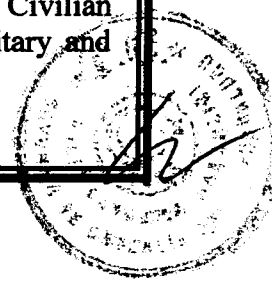
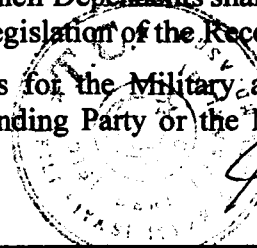
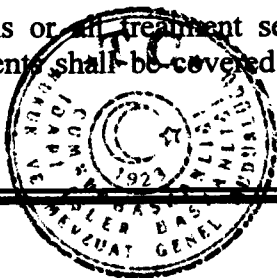
4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the possible extent, the necessary equipment for the performance of an activity during the duty. However, Military Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These Military Students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.

5. The Sending Party shall retain the right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party, when it receives such a request from the Sending Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the relevant personnel.
6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.
7. The Military and Civilian Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.
8. In the event that any of the Military and Civilian Personnel and their Dependents and Military Students dies, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its territory and take other necessary measures including medical protection until the body is transferred.
9. The Military and Civilian Personnel and their Dependents and Military Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.
10. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.
11. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Military Student and the Military and Civilian Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this Agreement may be concluded for training which are life-threatening and require expertise (flight training, shooting drills, etc.).
12. The selection of Military and Civilian Personnel and Military Student shall be executed by Sending Party in accordance with criteria determined by Receiving Party.

ARTICLE XI MEDICAL SERVICES

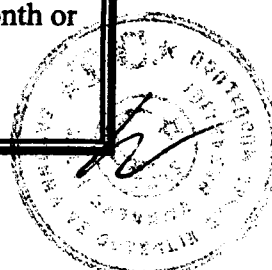
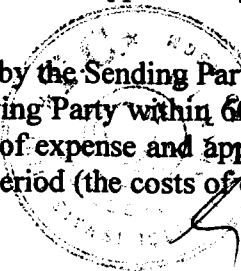
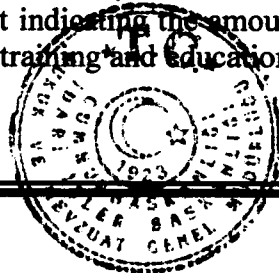
1. The Military and Civilian Personnel and the Military Student shall be in good health condition to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report indicating that they are medically qualified.
2. The costs of the examination and treatment services for the Military Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. The health insurance premiums or health expenses of the Military Students shall be covered by the Receiving Party.
3. Emergency medical services and urgent dental care services of Military and Civilian Personnel and their Dependents shall be provided free of charge by the Receiving Party. The costs of the medical examination and treatment, excluding emergency medical services and urgent dental care, of the Military and Civilian Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance issued in accordance with the national legislation of the Receiving Party.
4. The insurance premiums or all treatment service costs for the Military and Civilian Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Military and Civilian Personnel.

5. The military and civilian personnel and their Dependents may benefit from all health service providers of the Receiving Party covered by this insurance.

ARTICLE XII FINANCIAL MATTERS

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Military and Civilian Personnel and Military Students assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.
2. However, if requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide, whether the following matters shall be met or not, and the terms of meeting them for the Military and Civilian Personnel and Military Students assigned for training and education purposes.
 - a. For Military and Civilian Personnel:
 - (1) Monthly salary (the terms and amounts of the course-participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party.),
 - (2) Training and Education Costs (at a cost, reduced cost or free of charge),
 - (3) Dress (only to be worn by the course-participant officer and NCOs in the training-educational institutions, based on the allocations of the equivalent officers and NCOs of the Receiving Party).
 - (4) Shift pay for doctors receiving specialty training.
 - b. For the Military Students:
 - (1) Boarding,
 - (2) Lodging (in the guesthouse or facility determined by the Receiving Party),
 - (3) Daily allowance (terms and amount determined by the Receiving Party),
 - (4) Training and Education Costs (at a cost, reduced cost or free of charge),
 - (5) Dress (according to the allocations determined for the equivalent Students of the Receiving Party),
 - (6) Other wages paid to sixth grade medical school students during their internship.
3. Turkish language courses to be provided in Türkiye (including language preparatory classes for academic education) and Tajik language courses to be provided in Tajikistan shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, physiological training, diver training, free escape tower training, etc.) shall be provided at full price.
4. The Military Student and Military and Civilian Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Military and Civilian Personnel and their Dependents as well as Military Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.
5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).

ARTICLE XIII

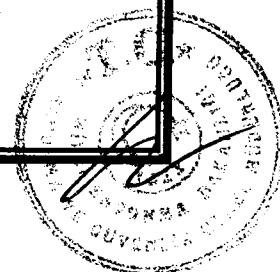
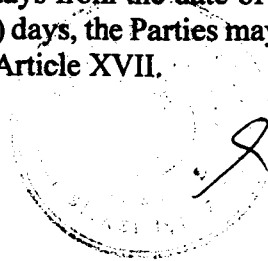
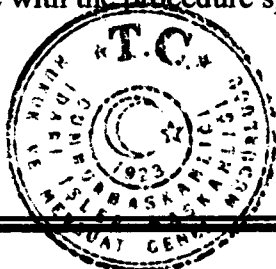
CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES

2. The Military and Civilian Personnel and their Dependents as well as Military Students shall subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation, including the provision of visas.

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XVII.

2. Either Party may propose review of this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Negotiations shall start within 30 (thirty) days from the date of the receipt of the written proposal. If no result is obtained within 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in Article XVII.

**ARTICLE XVII
DURATION AND TERMINATION**

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years.
2. Unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 5 (five) years.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.
4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

**ARTICLE XVIII
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE**

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

**ARTICLE XIX
TEXT AND SIGNATURE**

This Agreement was done in Ankara, on 20/04/2022, in two original copies in Turkish, Tajik and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

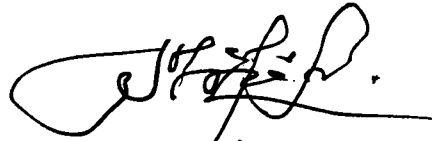
**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE**

Hulusi AKAR

Minister of National Defence

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TAJIKISTAN**

Sherali MİRZO

Minister of Defence

